

Załącznik nr 3 do uchwały RM w Ujeździe
Nr V/27/2011 z dnia 28.02.2011r.

**Prognoza oceny oddziaływania na środowisko
dla Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska
i Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy
Ujazd**

**Urząd Miejski
Ul. Sławięcicka 19
47-143 Ujazd**

SPIS TREŚCI

Rozdział Pierwszy

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

1.1. Zawartość i cele projektowanego dokumentu

1.2. Powiązania z innymi dokumentami

2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Rozdział Drugi

1. Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska w Gminie Ujazd

1.1. Warunki klimatyczne

1.2. Budowa geologiczna

1.3. Surowce mineralne

1.4. Gleby i powierzchnia ziemi

1.4.1. Stan zanieczyszczenia gleb

1.5. Wody i gospodarka wodno-ściekowa

1.5.1. Wody powierzchniowe

1.5.2. Wody podziemne

1.5.3. Gospodarka wodno – ściekowa

1.5.3.1. Zaopatrzenie w wodę

1.5.3.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

1.6. Powietrze atmosferyczne

1.6.1. Źródła i emisja zanieczyszczeń powietrza w gminie

1.6.2. Stan powietrza w gminie

1.7. Hałas

1.7.1 Klimat akustyczny

1.7.2. Źródła emisji hałasu na terenie gminy Ujazd

1.8.Gospodarka odpadami

1.9.Promieniowanie niejonizujące

1.10.Środowisko przyrodnicze

1.10.1 Flora

1.10.2. Fauna

1.10.3. Pomniki przyrody

1.10.4. Łąki

1.10.5.Lasy

1.10.6. Obszary podlegające ochronie

1.10.7. Typy krajobrazu naturalnego

1.11. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

2.Zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Rozdział Trzeci

1. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem Prognozy Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Ujazd
2. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu
 - 3.1. Cele w zakresie gospodarki odpadami
 - 3.2. Cele w zakresie jakości powietrza
 - 3.3. Cele w zakresie stosunków wodnych i ochrony wód
 - 3.4. Cele w zakresie ograniczenia hałasu

3.5. Cele do osiągnięcia dla gminy Ujazd w przypadku nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska

3.6. Cele w zakresie ochrony różnorodności biologicznej

4. Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w Gminie Ujazd

5. Ocena stopnia zgodności projektu z zapisami ustawy o ochronie przyrody w części dotyczącej zasad gospodarowania zasobami przyrody

6. Ocena stopnia zgodności z celami ochrony obszaru Natura 2000

Rozdział Czwarty

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru, oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki, lub luk we współczesnej wiedzy

3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

4. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

5. Załącznik mapowy i bibliografia

ROZDZIAŁ PIERWSZY

Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

1.1. Zawartość i główne cele projektowanego dokumentu

Opracowanie Prognozy Oceny Oddziaływania na środowisko ma na celu określić, jak aktualne przedsięwzięcia i zadania zawarte w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska oraz Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami w Gminie Ujazd będą skutkowały na środowisko i wpłyną na bezpieczeństwo ekologiczne społeczności gminy, oraz wskazać kierunki działania zmierzające do zatrzymania degradacji środowiska, doprowadzając do równowagi ekologicznej bez wpływu na zahamowanie procesów gospodarczych. Przedmiotem prognozy jest projekt Gminnego Programu Ochrony środowiska, w tym Planu Gospodarki odpadami na lata 2009 – 2012.

Zgodnie z wymogami ustawy Prawo ochrony środowiska, oraz odpowiednimi przepisami prawa Unii Europejskiej (dyrektywa sprawie oceny skutków niektórych planów i programów). Prognoza zawiera podstawowe elementy oceny strategicznej, w tym:

- analizę środowiska, oraz problemów środowiskowych,
- analizę pozytywnych i negatywnych skutków środowiskowych realizacji programu
- analizę planowanych środków zapobiegających, ograniczających, lub kompensujących wpływ na środowisko
- metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy oraz przewidywane metody realizacji postanowień projektowanego dokumentu

Prognoza Oddziaływania na Środowisko zawiera informację o aktualnym stanie środowiska oraz ocenę potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku projektowanego dokumentu. Dokument ten formułuje zalecenia wpływające na minimalizację negatywnych oddziaływań. Głównym celem prognozy jest określenie skutków dla środowiska wynikających z realizacji Planu gospodarki odpadami

1.2. Powiązania z innymi dokumentami

Prognoza Oceny Oddziaływania na Środowisko dla Gminy Ujazd sporządzona jest dla projektowanych dokumentów, czyli Aktualizacji POŚ i PGO.

Przy sporządzaniu prognozy oparto się na zaleceniach zawartych w dokumencie Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 – 2014, oraz w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010.

Projektowany dokument jest zgodny z podstawowymi dyrektywami UE związanymi z gospodarką odpadową:

- 1) Dyrektywa Rady 75/442/EEC z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów (tzw. Dyrektywa ramowa), znowelizowana dyrektywą Rady 91/156/EEC, dyrektywą Rady 91/692/EEC oraz decyzją Komisji 96/350/EC
- 2) Dyrektywa Rady 91/689/EEC z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych, znowelizowana dyrektywą Rady 94/31/EC
- 3) Dyrektywa Rady 99/31/EC z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów

W Prognozie Oddziaływania na Środowisko dla gminy Ujazd, uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania. Oceniany dokument jest aktualizacją gminnego PGO i dlatego aktualne pozostają niektóre zapisy prognozy wykonanej dla dokumentu podstawowego, których kształt i brzmienie nie uległy zmianie.

Programy ochrony środowiska i Gospodarki Odpadami gminy Ujazd powiązane są z powiatowymi programami ochrony środowiska i gospodarki odpadami powiatu Strzelce Opolskie i Kędzierzyn-Koźle, wojewódzkim programem ochrony środowiska, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planami miejscowymi, planem ochrony PK Góra św. Anny SDF SOO Góra św. Anny.

W Prognozie Oceny Oddziaływania Planu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami uwzględnione zostało:

- pismo Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 17.09.2009 r.,
- pismo Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Opolu z dnia 14.09.2009 r.

Prognoza została opracowana zgodnie z wytycznymi RDOŚ i PWIS w Opolu.

Powiązania z ww. dokumentami polegają na uwzględnieniu i wprowadzeniu do programu gminnego wymaganych treści celem uzyskania kompatybilności wszystkich dokumentów.

2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Opracowanie Prognozy Oceny Oddziaływania na Środowisko wymagało zastosowania metod opisu stanu środowiska, oraz metod służących do prognozowania wielkości oddziaływań na środowisko. W ramach metody opisu stanu środowiska zastosowano metodę

identyfikacji i obróbki informacji w formie porównywania tabel z badania powietrza, wody, gleby, pomiaru ciśnienia i temperatury, oraz gospodarki odpadami.

Zastosowane metody prognozowania wielkości i znaczenia wpływów na środowisko realizowanego projektu, to głównie metoda prognozowania przez analogię, oraz metoda ekspercka, a analizy oddziaływań na środowisko dokonano w oparciu o dane literaturowe. Dokonano też analizy wyników badań opartych o ekologiczną ocenę cyklu życia LCA (Life Cycle Assessment) w celu porównania różnych wariantów gospodarowania strumieniem odpadów komunalnych.

Analizie poddano aktualny i prognozowany stan środowiska na terenie gminy i przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe wdrażania Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Ujazd. Dokument ten dotyczy projektu gminnego PGO i POŚ, który będzie podlegał konsultacjom społecznym, a wnioski zostaną uwzględnione w końcowej wersji prognozy.

3.Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu to głównie metody prognostyczne służące do identyfikacji, oraz przewidywania wielkości i znaczenia konkretnych wpływów przedsięwzięcia na konkretne elementy działania.

Podstawowe metody to :

- metoda porównania z normami, która opiera się na prognozowaniu wpływu tego dokumentu w taki sposób, aby mógł być porównywany z wcześniej określonymi standardami i normami,
- metoda ekspercka, która jest oparta na wiedzy i doświadczeniu ekspertów, obejmując słownie wyrażone zależności rozumowe, opisane i zaprogramowane na bazie wiedzy, doświadczenia i intuicji.

W ten sposób można określać, jak środowisko zareaguje na konkretne wpływy i jaka będzie wielkość i znaczenie skutków.

- metoda doświadczalna obejmująca badania terenowe np. badania poziomu hałasu, poziomu zanieczyszczeń powietrza, zmian poziomu wód gruntowych, stężenia chlorków, siarczanów, azotanów i azotynów w wodach powierzchniowych.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.nr.236/2005 r., poz.2008,ze zm,) gminy powinny otrzymywać od przedsiębiorstw komunalnych informacje o ilości zebranych odpadów, oraz sposobach gospodarowania nimi, aby mogły te dane gromadzić, weryfikować i opracowywać w okresowych raportach.

Sugeruje się w przyszłości wykorzystywać opracowane modele komputerowe, które będą generować wartości wskaźników LCA dla projektowanych rozwiązań i pozwolą oceniać systemy zbierania i zagospodarowania odpadów pod kątem ich oddziaływania na środowisko. Z realizacji PGO i POŚ należy składać sprawozdanie co 2 lata, a aktualizację przeprowadzać co 4 lata.

Bardzo ważne jest przeprowadzanie co roku monitoringu jakościowego i ilościowego zarówno w PGO jak i w POŚ co pozwoli dostrzegać uchybienia i korygować je na bieżąco.

ROZDZIAŁ DRUGI

Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

1. Określenie analiza i ocena aktualnego stanu środowiska gminy Ujazd

Do przeprowadzenia analizy stanu środowiska w gminie wykorzystano charakterystykę środowiska, a do określenia potencjalnych zmian tego stanu oparto się na analizie danych pomiarowych czynników klimatycznych, glebowych, zanieczyszczenia powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych.

1.1 Warunki klimatyczne

Prawie na całym terenie Gminy Ujazd roczne temperatury powietrza przekraczają 8°C. Obszar Gminy cechują łagodne i krótkotrwałe zimy, duże wahania ciśnienia atmosferycznego i przewaga wiatrów zachodnich. Ogólnie można stwierdzić, że warunki meteorologiczne sprzyjają gospodarce rolnej. Niewątpliwie na klimat w Gminie Ujazd ma i będzie miał wpływ wybudowany zbiornik retencyjny na potoku Jordan podwyższając wilgotność powietrza i wpływając na powstawanie wiatrów miejscowych zwanych bryzami. Istnienie zbiornika jest szansą na uniknięcie powodzi na rzece Kłodnicy i wpływa na zwiększenie retencji wodnej.

1.2. Budowa geologiczna

Pod względem geologicznym Gmina Ujazd wchodzi w skład jednostki Próg Środkowotriasowy, stanowiącej pasmo wzniesień pochodzenia tektoniczno – denudacyjnego, zbudowane z osadów dolnego i środkowego triasu. Tektonika omawianego obszaru obejmuje dwa piętra strukturalne: starsze – waryscyjskie i młodsze – alpejskie. Na obszarze gminy zalegają osady triasu środkowego wykształcone w postaci wapieni i margli falistych.

1.3. Surowce mineralne

W powiecie strzeleckim występowanie surowców mineralnych wiąże się ściśle z budową geologiczną triasu opolskiego (obszar zamykający się w liniach łączących Opole – Zawadzkie – Krapkowice – Toszek). Zasoby surowców mineralnych gminy Ujazd są bardzo ubogie. Występują tu jedynie piaski i gliny.

1.4. Gleby i powierzchnia ziemi

Na terenie gminy Ujazd przeważają gleby wytworzone z lessów. W części północno - zachodniej występują gleby powstałe z glin. Północno – wschodnie obszary gminy oraz obszar na południe pokrywają piaski. Gleby użytków rolnych w większości zaliczane są do gleb brunatnych. Gminę charakteryzuje duży udział gleb bardzo dobrych i dobrych z klas II i III. Wśród gleb użytków zielonych przeważają grunty dobre i średnio dobre z klas III i IV, które stanowią 83,5% pow. użytków zielonych.

1.4.1. Stan zanieczyszczenia gleb

W Gminie Ujazd przeważają gleby o odczynie kwaśnym. Gleby, które wykazują odczyn lekko kwaśny to 34,5%, gleby o odczynie kwaśnym to 38,4%, gleby o odczynie bardzo kwaśnym to 18,5%, o odczynie obojętnym to 8,4%, a gleby zasadowe to jedynie 0,2%. Gleby na terenie gminy Ujazd wykazują wyższe niż naturalne zawartości kadmu i cynku.

Średnia zawartość cynku w glebach Gminy Ujazd kształtuje się na poziomie podobnym do wartości średniej oznaczonej dla powiatu. Zawartość miedzi, niklu i ołowiu nie odbiega od wartości średnich.

Należy zwrócić uwagę na zbyt wysoki procent gleb o odczynie kwaśnym, co sprzyja degradacji gleb i erozji.

1.5 Wody i gospodarka ściekowa

1.5.1. Wody powierzchniowe

Teren gminy odwadniany jest głównie przez rzekę Kłodnicę, przepływającą przez południową część gminy. Dopływami Kłodnicy spływającymi z terenu gminy są m.in. cieki: Jaryszówka, Jaryszowiec, Jordan.

Przez teren gminy przebiega również Kanał Gliwicki, który stanowi sztuczną drogę wodną łączącą Gliwice i Górnośląski Okręg Przemysłowy z systemem rzeczny Odrą. Rzeka Kłodnica i Kanał Gliwicki prowadzą wody złej jakości (V klasa), przede wszystkim ze względu na zawartość związków mineralnych, zwłaszcza chlorków i siarczanów, co wpływa na ograniczenie życia biologicznego w tych wodach,

Zanieczyszczenia z tych cieków przenikają do wód gruntowych powodując dodatkowo zasolenie i zakwaszenie gleb.

Planowana elektrownia wodna na rzece Kłodnicy wpisuje się w aktualny kierunek wykorzystywania naturalnych źródeł energii. Jej wpływ na środowisko przyrodnicze będzie możliwy do określenia po rozpoznaniu zastosowanej technologii. Budowa elektrowni może spowodować nieznaczne przekształcenia koryta rzecznoego oraz spiętrzenie wód. Doprowadzi ono pośrednio do podwyższenia poziomu wód gruntowych na terenach powyżej elektrowni co jest dla ekosystemów wodno-błotnych działaniem korzystnym. Wpływ na szatę roślinną i faunę będzie możliwy do oceny po szczegółowym rozpoznaniu warunków przyrodniczych na etapie decyzji środowiskowej, którą przedsięwzięcie będzie musiało przejść.

1.5.2. Wody podziemne

Na terenie gminy występują 3 zbiorniki wód podziemnych; GZWP nr 335 – zbiornik Krapkowice - Strzelce Opolskie, GZWP nr 332 – zbiornik subniecka kędzierzyńsko – głubczycka, GZWP nr 333 – zbiornik Opole - Zawadzkie. Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 335 – Krapkowice - Strzelce Opolskie to zbiornik o pow. 2050 km², z czego 1000 km² uznane jest za obszar wysokiej ochrony (OWO). Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 333 – zbiornik Opole – Zawadzkie to zbiornik o powierzchni 1835 km². Zbiornik należy do jednych z najbogatszych pod względem zasobności zbiorników w Polsce i jest największym zbiornikiem wód podziemnych województwa opolskiego. Teren występowania powierzchni odkrytej zbiornika, tj. 750 km² przewidziany jest jako obszar najwyższej ochrony (ONO). Zbiornik ten ma podstawowe znaczenie w zaopatrywaniu w wodę ludności zamieszkałej na obszarze pomiędzy Odrą a Małą Panwią.

Spływające do wód gruntowych zanieczyszczenia z nieskanalizowanych gospodarstw domowych, oraz spływające z nawożonych pól azotyny i chlorki stanowią duże zagrożenie dla czystości tych zbiorników.

1.5.3. Gospodarka wodno – ściekowa

1.5.3.1. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę w gminie Ujazd odbywa się przede wszystkim poprzez pobór wód podziemnych dla potrzeb wodociągu gminnego, tj.: Ujazd – SUW (Stacja Uzdatniania Wody), Sieroniewice – SUW, Zimna Wódka – SUW.

1.5.3.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Odprowadzanie ścieków w gminie Ujazd odbywa się za pomocą sieci kanalizacyjnej. Osiem miejscowości, oraz Strefa Aktywności Gospodarczej posiada kanalizację sanitarną, natomiast w miejscowościach Olszowa i Klucz kanalizacja sanitarna będzie wykonywana w roku 2009. Wszystkie ścieki odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Ujeździe, która jest własnością Gminy.

Ścieki odprowadzane są również do zbiorników bezodpływowych, tzw. szamb, z których powinny być dowożone do punktów zlewczych oczyszczalni ścieków. Ścieki z szamb dowożone są na oczyszczalnię w Ujeździe i na oczyszczalnię Zakładu Energetycznego „Blachownia” w Kędzierzynie Koźlu.

Plan objęcia gminy dodatkową siecią kanalizacyjną w miejscowościach Olszowa i Klucze, oraz stopniowa eliminacja szamb, ma szansę w przyszłości ograniczać zanieczyszczanie wód podskórnych.

1.6. Powietrze atmosferyczne

W gminie Ujazd największym źródłem zanieczyszczeń powietrza są emitowane zanieczyszczenia z zakładów przemysłowych Kędzierzyna – Koźla zlokalizowanych w odległości kilku kilometrów od granic gminy. Znacznym problemem, szczególnie w okolicach autostrady A4 i pozostałych dróg jest emisja ze środków transportu. Jednak, wobec dominujących wiatrów zachodnich największy wpływ na jakość powietrza na terenie gminy ma transport zanieczyszczeń emitowanych z wysokich emitorów (kominów) z zakładów gmin sąsiadujących.

1.6.1. Źródła i emisja zanieczyszczeń powietrza w gminie

Gmina Ujazd ma zasadniczo charakter rolniczy. Przewiduje się jednak, że coraz większe znaczenie odgrywać będą funkcje usługowe i przemysłowe. Najważniejszymi źródłami zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie gminy są, zatem następujące procesy: spalanie paliw w celach grzewczych, zakłady usługowe i przemysłowe, spalanie paliw samochodowych, niezorganizowana emisja zanieczyszczeń, napływ zanieczyszczeń

spoza gminy. Wśród zanieczyszczeń technologicznych emitowanych na terenie gminy Ujazd należy wymienić: pyły drzewne pochodzące z zakładów drzewnych, meblarskich, usług stolarskich, pyły metaliczne pochodzące z zakładów usług ślusarskich, stanowisk spawalniczych, lotne związki organiczne pochodzące ze stosowanych farb, lakierów i klejów w zakładach meblarskich, lakiernictwa samochodowego, pary benzyn emitowane ze stacji paliw. Wśród najistotniejszych źródeł emisji nieorganizowanej na terenie Gminy Ujazd należy wymienić: oczyszczalnię ścieków, stację paliw, wypalanie traw i ściernisk, nawożenie pól gnojowicą.

1.6.2. Stan czystości powietrza w gminie

Współcześnie jest bardzo trudno wskazać rejony, gdzie powietrze atmosferyczne byłoby całkowicie wolne od zanieczyszczeń.. Stan czystości powietrza w gminie należy, przyjąć jak dla całego powiatu strzeleckiego, uwzględniając dodatkowo napływ zanieczyszczeń emitowanych z dużych zakładów przemysłowych Kędzierzyna Koźla.

1.7. Hałas

Mimo powszechności narażenia na nadmierny hałas i licznych badań potwierdzających jego szkodliwość, problem dyskomfortu akustycznego bywa często lekceważony. Bezspornie hałas jest zanieczyszczeniem środowiska. W zakresie ograniczenia hałasu nie planuje się nowych przedsięwzięć. Do ograniczenia hałasu zobowiązani są inwestorzy budujący nowe zakłady w Strefie Aktywności Gospodarczej.

1.7.1. Klimat akustyczny

Klimat akustyczny to zespół zjawisk akustycznych kształtowanych przede wszystkim przez źródła hałasu takie jak, m.in.: komunikacja samochodowa, kolejowa i lotnicza, zakłady przemysłowe, rzemieślnicze, obiekty publiczne związane z hałaśliwą działalnością.

1.7.2. Źródła emisji hałasu na terenie gminy Ujazd.

Na terenie gminy najistotniejsze znaczenie ma autostrada A4. Stałe natężenie ruchu pojazdów ciężkich dla pory nocnej i dziennej oraz znacznie niższe natężenie ruchu pojazdów osobowych w porze nocnej występujące na autostradzie A4 powoduje, że poziom hałasu dla pory nocnej jest niewiele niższy od hałasu w porze dnia. W przypadku zastosowania ekranów akustycznych zasięg ponadnormatywnego poziomu dźwięku zmniejsza się. Na terenie gminy

zlokalizowano ekrany w otoczeniu autostrady w miejscowościach Olszowa oraz Kadłubiec. Sieć komunikacyjną uzupełniają drogi gminne. Ogólnie obserwuje się stały wzrost natężenia ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich. Na terenie gminy Ujazd brak jest linii kolejowych o istotnym znaczeniu.

1.8. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Ujazd prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Odpady komunalne odbierane są z indywidualnych posesji, w których gromadzone są w kubłach 110/120l lub w większych od jednostek prowadzących działalność gospodarczą. Odpady segregowane gromadzone są u źródła w workach plastikowych oznaczonych, plastik, szkło i odbierane są przez firmę REMONDIS zgodnie z harmonogramem. Odpady segregowane odbierane są raz w miesiącu.

Terminy odbioru odpadów segregowanych:

16 styczeń, 13 luty, 13 marzec, 10 kwiecień, 8 maj, 5 czerwiec, 3 i 31 lipiec, 28 sierpień, 25 wrzesień, 23 październik, 20 listopad, 18 grudzień.

Na terenach wiejskich prowadzone jest także kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji. Kompostowanie takie prowadzone jest indywidualnie w prywatnych kompostowniach i ma na celu wytworzenie kompostu do własnych potrzeb rolników. Skala tego zjawiska jest trudna do oszacowania. Na terenie gminy występują również ogniska tzw. „dzikich wysypisk” odpadów. Na takich wysypiskach najczęściej składowane są odpady gruzu budowlanego, gałęzi, odpady wielkogabarytowe oraz w mniejszym stopniu inne odpady komunalne.

1.9. Promieniowanie niejonizujące

Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące jest promieniowaniem, którego energia oddziaływania na ciało materialne w tym i na ciało człowieka nie wywołuje procesu jonizacji. Źródłem naturalnych pól elektromagnetycznych występujących w środowisku są m.in. ziemskie pola magnetyczne i elektryczne, pola ładunków elektrycznych związane z naturalną jonizacją powietrza i wyładowań atmosferycznych oraz pola wywołane źródłami pozaziemskimi. W przypadku gminy Ujazd źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są anteny nadawcze telefonii komórkowej, anteny nadawcze sygnału radiowego, linie przesyłowe wysokich napięć i stacje transformatorowe. Przez teren gminy

przebiegają sieci NN 220 kV i WN 110 kV. Ponadto źródłami mikrofal w powiecie strzeleckim są urządzenia nadawczo – odbiorcze sieci telefonii komórkowej. Urządzenia takie znajdują się na specjalnych masztach bądź wysokich kominach i budynkach w gminie Ujazd.

1.10. Środowisko przyrodnicze

1.10.1. Flora

Gmina Ujazd położona jest na granicy dwóch makroregionów – Wyżyny Śląskiej i Niziny Śląskiej. Potencjalna roślinność naturalna części północnej gminy to lasy bukowe i grądy z udziałem gatunków górskich. Większość terenu gminy zajmują pola uprawne oraz fragmenty sztucznych lub bardzo zdegradowanych lasów. Jedyne obszary gdzie zachowała się roślinność naturalna obejmują: rezerwat Boże Oko, łąki na południe od Ujazdu, oraz teren Parku Krajobrazowego Góra Św. Anny z obszarem specjalnej ochrony siedlisk zwanym NATURA 2000 SOO Góra Św. Anny. W rezerwacie Boże Oko zidentyfikowano zespół buczyny pomorskiej *Melico – Fagetum* obejmujący las bukowy, a w runie występuje około 60 gatunków roślin naczyniowych, z których najciekawsze to: buławnik wielokwiatowy, marzanka wonna, kopytnik pospolity, bluszcz pospolity i ściśle chroniony grzyb soplówka gałęzista.

Łąki na południe od Ujazdu charakteryzuje występowanie podgórskiego zespołu łąkowego *Cirsietum rivularis*.

Na terenie Góry św. Anny można spotkać 2 gatunki roślin chronionych przez europejskie dyrektywy: storczyk - obuwik pospolity i należący do rodziny sandałowcowatych - leniec bezpodkwiatkowy. Oba gatunki są obecnie niepotwierdzone i najprawdopodobniej już nie występują.

Łącznie według inwentaryzacji przyrodniczej oraz innych materiałów na terenie gminy występują następujące gatunki prawnie chronione:

- Bluszcz pospolity *Hedera helix*,
- Kalina koralowa *Viburnum opulus*
- Kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*
- Buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera domasonium*,
- Paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare*
- Kopytnik pospolity *Asarum europaeum*,
- Kruszyna zwyczajna *Frangula alnus*,
- Konwalia majowa *Convallaria majalis*

- Marzanka wonna *Galium odoratum*.

Gmina Ujazd nie ma opracowanej inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych poza lasami. Siedliska przyrodnicze na terenie Parku Krajobrazowego Góra Św. Anny to:

- murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea* i ciepłolubne murawy z *Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis*) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków,
- ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),
- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), źródłiska wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*,
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk ,
- wapienne ściany skalne ze zbiorowiskami *Potentilletalia caulescentis*,
- jaskinie nieudostępnione do zwiedzania,
- kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*),
- żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- ciepłolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*),
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe).

1.10.2. Fauna

Bezkęgowce z terenu gminy nie są rozpoznane.

Na terenie gminy Ujazd ichtiofauna jest bardzo uboga, jedynie w Kanale Gliwickim bytuje niewiele gatunków ryb np.: szczupak, płoć, wzdręga, kleń, amur biały, ukleja, leszcz, karp dziki, karaś, okoń, lin. Nie stwierdzono gatunków chronionych.

Na terenie gminy stwierdzono występowanie następujących gatunków chronionych kręgowców (bez ryb):

- Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*,
- Traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*
- Traszka góraska *Triturus alpestris*
- Żaba wodna *Rana esculenta*
- Żaba śmieszka *Rana ridibunda*
- Żaba jeziorowa *Rana lessonae*
- Żaba trawna *Rana temporaria*
- Żaba moczarowa *Rana arvalis*
- Rzekotka drzewna *Hyla arborea*

- Grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*
- Kumak nizinny *Bombina bombina*,
- Jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*
- Jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*
- Padalec zwyczajny *Anguis fragilis*
- Zaskroniec *Natrix natrix*
- Gniewosz plamisty *Coronella austriaca*
- Żmija zygzakowata *Vipera berus*
- Bocian biały *Ciconia ciconia*
- Jastrząb *Accipiter gentilis*
- Myszolów *Buteo buteo*,
- Puszczyc *Strix aluco*
- Sowa uszata *Asio otus*
- Słonka *Stolopax rusticola*
- Dzieciół zielonosiwy *Picus canus*
- Dzieciół średni *Dendrocopos medius*
- Mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis*
- Jeż zachodni *Erinaceus europaeus*
- Kret *Talpa europea*
- Ryjówka aksamitna *Sorex araneus*
- Ryjówka malutka *Sorex minutus*
- Rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*
- Rzęsorek mniejszy *Neomys anomalus*
- Zębiełek karliczek *Crocidula suaveolens*
- Nocek duży *Myotis myotis*
- Nocek Natterera *Myotis nattereri*
- Nocek wąsatek *Myotis mystacinus*
- Nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*
- Nocek rudy *Myotis daubentoni*
- Mroczek późny *Eptesicus serotinus*
- Karlik większy *Pipistrellus nathusii*
- Karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*
- Borowiec wielki *Nyctalus noctula*
- Gacek brunatny *Plecotus auritus*
- Gacek szary *Plecotus austriacus*
- Mopek *Barbastella barbastellus*
- Koszatka *Dryomys nitedula*

- Popielica *Glis glis*
- Orzesznica *Muscardinus avellonarius*

Wykaz ten należałoby zweryfikować ponieważ dane pochodzą głównie ze starej inwentaryzacji gminy. W szczególności w gromadzie ptaków występują największe braki. Jedyne pełne i rzetelne dane pochodzą z planu ochrony rezerwatu Boże Oko.

1.10.3. Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej, oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów. W gminie Ujazd ustanowiono jedynie jeden pomnik przyrody. Jest to buk zwyczajny wpisany pod numerem 284 do rejestru wojewódzkiego. Rośnie on na terenie nadleśnictwa Rudziniec w miejscowości Nogowczyce.

1.10.4. Łąki

Cennym zbiorowiskiem łąkowym na terenie gminy Ujazd jest łąka ostrożeńiowa *Cirsietum rivularis* położona nad Kanałem Gliwickim w pobliżu Ujazdu.

1.10.5. Lasy

Lasy i grunty leśne w gminie Ujazd zajmują 1987 ha, co stanowi jedynie 23,9% powierzchni gminy. Udział lasów w zagospodarowaniu powierzchni gminy utrzymuje się zatem poniżej średniego zalesienia kraju (około 28%), województwa (około 27%), i jest prawie dwukrotnie niższy od zalesienia powiatu (około 42%). Duże zwarte kompleksy leśne zlokalizowane są w północno – wschodniej części gminy. Szeroki pas w środkowej części gminy od doliny Kłodnicy na południu po Ujazd, Jaroszków i Sieronowice aż do północnej granicy jest pozbawiony lasów. Lasy gminy znajdują się w V Śląskiej Krainie Przyrodniczo – Leśnej w dzielnicy Kędzierzyńsko – Rybnickiej w mezoregionie Chełmskim.

1.10.6. Obszary podlegające ochronie

Obszarami prawnie chronionymi gminy Ujazd są:

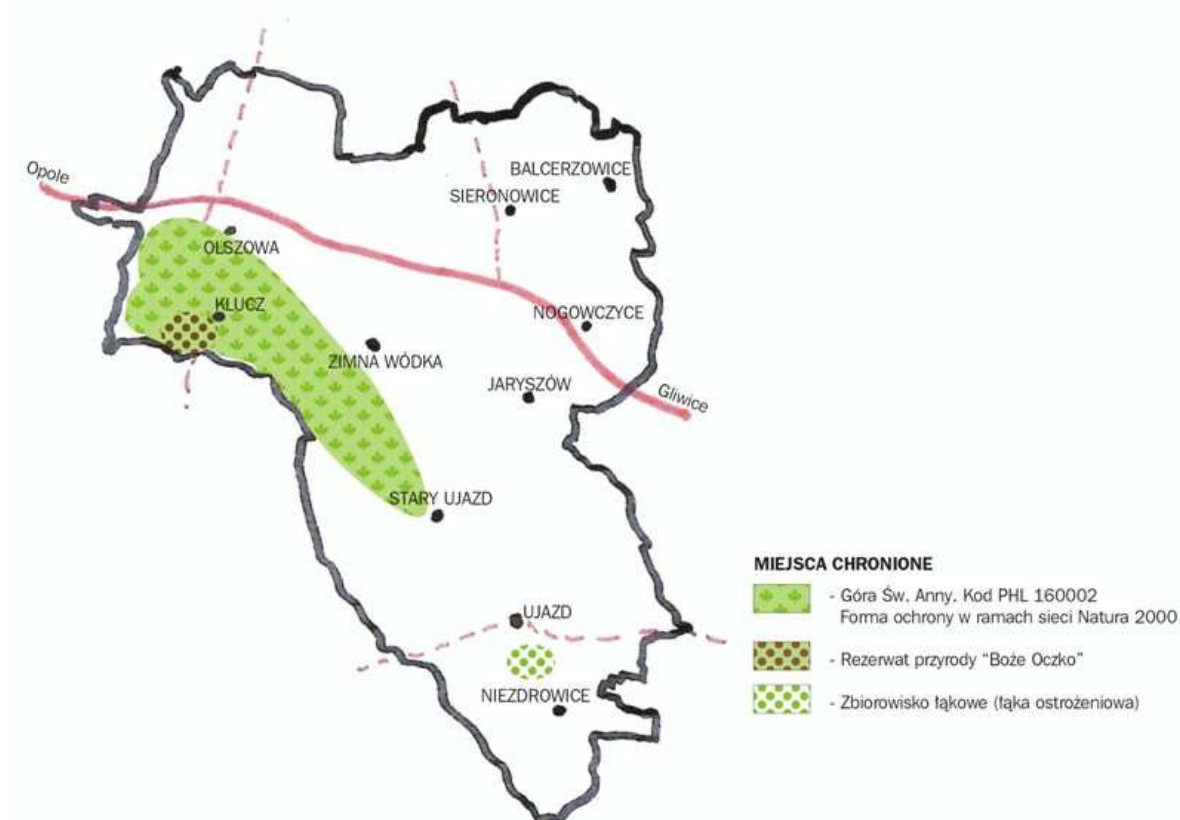
- Park Krajobrazowy Góra Św. Anny,
- rezerwat Boże Oko,

- siedliska przyrodnicze chronione,
- stanowiska chronionych gatunków roślin i zwierząt.

W granicach gminy Ujazd znajduje się około 2% powierzchni Parku Krajobrazowego Góra Św. Anny, obejmującego zachodnią część gminy. Flora parku jest urozmaicona, ale niezbyt bogata, istnieje tam około 400 gatunków roślin naczyniowych, z czego 20 jest objętych ochroną. Pod względem występowania gatunków zwierząt (zwłaszcza większych) obszar parku nie wyróżnia się od terenów prawobrzeżnej Opolszczyzny.

Ryc. 1. Lokalizacja PK Góra św. Anny a gmina Ujazd.

Ryc. 2. szkic lokalizacyjny ważniejszych walorów przyrodniczych terenu gminy.

1.10.7. Typy krajobrazu naturalnego

Na terenie gminy Ujazd występują następujące typy krajobrazu naturalnego:

- 1) krajobrazy wyżyn i niskich gór
 - a) węglanowe i gipsowe – erozyjne
 - zwartych masywów ze skałkami
 - izolowanych połogich wzniesień
 - płaskowyży falistych
 - b) lessowe – eoliczne
 - wysoczyzn słabo rozciętych

- wysoczyzn silnie rozciętych

- c) krzemianowe i glinokrzemianowe – erozyjne

- pojedynczych wzniesień

2) krajobrazy nizin

- a) peryglacjalne

- równinne i faliste

- pagórkowate

3) krajobrazy dolin i obniżeń

- a) zalewowych den dolin - akumulacyjne

- równin zalewowych na terenach nizinnych i wyżynnych

- b) tarasów nadzalewowych - akumulacyjne

- równin tarasowych na terenach nizinnych i wyżynnych

1.11. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Ze względu na charakter aktualnego sposobu zagospodarowania terenu gminy, w szczególności rozmieszczenia stref produkcyjnych i głównych ciągów infrastruktury technicznej i drogowej, ocenia się, że ryzyko wystąpienia poważnych awarii ze istotnymi negatywnymi skutkami dla środowiska przyrodniczego jest niewielkie. Obszarami, gdzie potencjalnie mogą występować takie awarie są:

- autostrada A-4, w szczególności w obrębie węzłów autostradowych w Olszowej i Nogowczycach – występuje tu ryzyko kolizji drogowej, w której mogą brać udział pojazdy ciężarowe przewożące substancje niebezpieczne,

- drogi krajowe i wojewódzkie – gdzie występuje podobne ryzyko, ale o mniejszym prawdopodobieństwie ze względu na mniejszy ruch samochodów,

- tereny stref inwestycyjnych w Olszowej i Nogowczycach, gdzie będą lokować się inwestycje o charakterze produkcyjnym – ryzyko wystąpienia poważnych awarii przemysłowych należy uznać w tych strefach za niewielkie, ze względu na lokowanie się przedsięwzięć

zaawansowanych technologicznie i wyposażonych w urządzenie ograniczające do minimum możliwość występowania poważnych awarii.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii na pozostałych obszarach gminy, przy istniejącym ekstensywnym sposobie zagospodarowania, uznaje się za znikomo małe. Urządzenia infrastruktury technicznej, w tym linie gazociągów, elektroenergetyczne wysokich napięć i kanalizacyjne charakteryzują się wysokim stopniem zabezpieczeń technicznych przed wystąpieniem awarii.

2. Zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Do przeprowadzenia analizy stanu środowiska zostały wykorzystane dane w zakresie badania jakości wody, analiza gospodarki ściekowej, badanie zanieczyszczeń powietrza, oraz badanie natężenia hałasu.

Program Ochrony Środowiska zakłada budowę sieci gazowych, których brak może pogarszać stan powietrza atmosferycznego w wyniku braku stopniowej eliminacji kotłowni węglowych.

Z uzyskanych informacji wynika, że jakość wód powierzchniowych i podziemnych jest zadawalająca, ale w przypadku braku programu ochrony środowiska, który zmierza do skanalizowania całego terenu gminy, stan ten może ulec pogorszeniu poprzez obniżenie się jakości wód, degradację walorów krajobrazowych, utratę cennych przyrodniczo terenów, postępującą degradacją gleb, co prowadzi do pogarszania się jakości życia mieszkańców.

Gminny Program Ochrony Środowiska w tym Plan Gospodarki Odpadami jest dokumentem który wskazuje jak osiągnąć cele ustalone wcześniej na szczeblu wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym.

Odstąpienie od realizacji projektowanego dokumentu oznacza odstąpienie od obowiązujących strategicznych celów co może powodować:

- 1) Narastające zagrożenie środowiska zanieczyszczeniem gruntowo – wodnym przez przyrastanie istnienia dzikich składowisk odpadów, co jest skutkiem nieobjęcia wszystkich mieszkańców systemem odbioru odpadów komunalnych;
- 2) Narastające zagrożenie środowiska zanieczyszczeniem gruntowo – wodnym spowodowanym przez przyrastającą w szybkim tempie masę odpadów zdeponowanych na składowiskach oraz magazynowanych i składowanych komunalnych osadów ściekowych;
- 3) Postępujący zanik świadomości ekologicznej społeczeństwa;

- 4) Unikanie zysków możliwych do osiągnięcia w wyniku odzyskania energii zawartej w odpadach;
- 5) Brak danych o stanie środowiska i stanie gospodarowania odpadami uniemożliwia prawidłowy monitoring;
- 6) Postępujący wzrost zagrożeń sanitarnych, mikrobiologicznych, oraz degradację gleb
- 7) Stale zwiększająca się emisja gazów cieplarnianych;
- 8) Ciągłe migrowanie do ziemi związków metali ciężkich, krzemionki i innych zanieczyszczeń z komunalnych osadów ściekowych ;
- 9) Zajęcie kolejnych miejsc pod nowe składowiska może skutkować ograniczeniem różnorodności biologicznej, stworzeniem kolejnych źródeł zanieczyszczenia, oraz zmiany krajobrazowe,
- 10) Stale wyczerpywanie się zasobów naturalnych poprzez niewykorzystanie paliw odzyskiwanych z odpadów;
- 11) Brak recyklingu odpadów nadających się do odzysku (szkło, papier, metale, tworzywa sztuczne) stwarza konieczność zwiększania eksploatacji zasobów naturalnych;
- 12) Narażenie ludzi i zwierząt na kontakt z odpadami niebezpiecznymi zawartymi w strumieniu odpadów komunalnych.
- 13) Narażenie ludzi i całego środowiska gminy Ujazd na skutki wystąpienia poważnych awarii transportowych i przeładunkowych.

ROZDZIAŁ TRZECI

1. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem Prognozy Ochrony Środowiska i Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Ujazd

Stan środowiska przyrodniczego Gminy Ujazd został przedstawiony w Rozdziale Drugim w punkcie 2 tego opracowania i nie odbiega od stanu środowiska na obszarach objętych znaczącym oddziaływaniem, obejmujących obszar tej gminy.

Terenem szczególnej troski o znaczeniu strategicznym jest strefa w zakresie zbiornika wód podziemnych GZWP 333 ; Opole – Zawadzkie stanowiący rezerwuar wody pitnej. Na terenie gminy znajduje się niewielki obszar terenów Góry Św. Anny wytypowany jako obszar ochrony utworzony na podstawie Dyrektywy Siedliskowej w sieci ekologicznej NATURA 2000 SOO Góra św. Anny, oraz Park Krajobrazowy Góra Św. Anny.

W obrębie tych terenów składowiska odpadów nie występują.

2. Analiza i ocena prognozowanego sposobu i stanu zagospodarowania terenu gminy i określenie wpływu na środowisko przyrodnicze

Perspektywy rozwojowe gminy Ujazd wskazują, że największe zmiany w zakresie zagospodarowania przestrzennego obejmą tereny stref inwestycyjnych SAG Olszowa oraz teren w rejonie węzła Nogawczyce. Na terenach tych dopuszcza się lokalizację inwestycji o charakterze produkcyjnym i usługowym. Zasięgi przestrzenne tych stref są dosyć duże i zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym mogą mieć znaczny zasięg.

Rozwój infrastruktury technicznej nie spowoduje istotnych zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. Podstawowe układy infrastruktury, w tym drogowej zostaną zachowane i wzbogacone, nie przewiduje się istotnych korekt istniejącego systemu drogowego, co ograniczy negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze.

Nieznaczące zmiany w zagospodarowaniu obejmą tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej z towarzyszącymi usługami. Stosunkowo największe obszary mogą być w Ujeździe, który jest główną jednostką osadniczą terenu gminy, mającą największy potencjał rozwojowy.

Na terenie gminy nie nastąpią istotne zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym terenów otwartych, rolniczych i leśnych. Nie przewiduje się istotnych zmian w charakterze produkcji rolniczej i leśnej. Na obszarach lasów prowadzona będzie bardziej ekstensywna

gospodarka, co jest związane z ich położeniem częściowo na terenie SOO Góra św. Anny, a także funkcją ochronną lasów.

2. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Podstawowy problem z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu zawarty jest w poszukiwaniu sposobów rozbudzania świadomości ekologicznej społeczności gminy. Do istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu są:

- odnośnie ochrony najcenniejszego przyrodniczo i krajobrazowo terenu w ramach sieci przyrodniczej NATURA 2000 „Góra Św. Anny” istniejącym problemem jest eksploatacja odkrywkowa wapieni, oraz brak czynnej ochrony muraw kserotermicznych prowadzący do ich powolnego zarastania, szczególnie w granicach parku krajobrazowego "Góra św. Anny" i rezerwatów przyrody.

- odnośnie ochrony gatunkowej istniejącym problemem jest postępujące zmniejszanie się liczby gatunków roślin, grzybów i zwierząt na skutek degradacji środowiska, a w szczególności na skutek takiego stanu, że prawie całość wytwarzanych komunalnych osadów ściekowych jest składowana, lub rozprowadzana po powierzchni ziemi.

Występowanie dużej ilości produktów i odpadów zawierających azbest, oraz urządzeń zawierających PCB, a także odpadów niebezpiecznych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych, które pozostają poza kontrolą i są deponowane na składowiskach, powoduje przenikanie szkodliwych substancji do gleby i wód podskórnych, co powoduje kompensację gatunków odpornych.

- odnośnie ochrony krajobrazu dużym problemem jest występowanie tzw. „dzikich wysypisk” powstających na skutek braku odbioru odpadów komunalnych w 100%.

Wszystkie istniejące przedsięwzięcia w gminie, mogące znacząco oddziaływać na środowisko, nie mają negatywnego oddziaływania. Projektowane instalacje infrastruktury technicznej posiadają stosowne pozwolenia i spełniają wymogi w zakresie ochrony środowiska.

Należy jednak pamiętać, aby nowe instalacje lokalizować poza obszarami chronionymi.

3. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Celem tworzenia Gminnego Programu Ochrony Środowiska jest poprawa warunków życia mieszkańców poprzez poprawę jakości środowiska, likwidację zaniedbań w jego ochronie i racjonalne gospodarowanie jego zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W związku z powyższym, zgodnie z polityką ekologiczną państwa, oraz planem wojewódzkim i powiatowym istotne dla Gminy Ujazd są następujące cele i kierunki działań:

3.1. Cele w zakresie gospodarki odpadami

- wprowadzanie w życie pakietu aktualnie obowiązujących regulacji prawnych,
- minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów, a w szczególności odpadów nieszkodliwianych przez składowanie
- objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów 100% mieszkańców w celu wyeliminowania „dzikich wysypisk”
- objęcie 100% mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, tak aby nie było składowanych:
 - 1) w 2010 r. więcej niż 75%
 - 2) w 2013 więcej niż 50%
 - 3) w 2014 r. do poziomu maks. 85%
 - 4) w 2020 więcej niż 35%
- masy tych odpadów wytworzonych w 1995 roku,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów
- wdrażanie innych niż składowanie technologii zagospodarowania i przekształcania odpadów
- stopniowe zmniejszanie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
- odzyskiwanie papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych

- wprowadzanie nowoczesnych systemów unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii, np. technologii MTT / Microwave Thermal Treatment /, która umożliwia unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest, odpadów szpitalnych i chemicznych jak pestycydy, w przenośnych reaktorach mikrofalowych.

3.2 Cele w zakresie jakości powietrza

- ograniczanie emisji niskiej
- termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej
- wdrażanie ekologicznych nośników energii jak biomasa, energia słoneczna, geotermalna
- ograniczanie zanieczyszczeń liniowych poprzez modernizację dróg.

3.3. Cele w zakresie stosunków wodnych i ochrony wód

- całkowita likwidacja zrzutu nieoczyszczonych ścieków do rzek
- ograniczanie zrzutu azotu ze źródeł rolniczych
- kanalizacja w 100% gospodarstw i oczyszczanie ścieków, ze szczególną dbałością o ich szczelność z jednoczesną stopniową eliminacją często nieszczelnych szamb.

3.4 Cele w zakresie ograniczenia hałasu

- zmniejszenie narażenia mieszkańców na nadmierny poziom hałasu, zwłaszcza emitowanego przez środki transportu

3.5. Cele do osiągnięcia dla gminy Ujazd w przypadku nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska

- zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego na poziomie umożliwiającym zrównoważony rozwój gminy

- podniesienie świadomości społecznej w zakresie bezpieczeństwa ekologicznego, biologicznego i chemicznego
- zmniejszenie zagrożeń ze strony stosowanych pestycydów przez nasilenie atestacji opryskiwaczy i szkolenie rolników

3.6. Cele w zakresie ochrony różnorodności biologicznej

- utrzymanie istniejącego stanu różnorodności biologicznej i krajobrazowej
- poprawa stanu najcenniejszych ekosystemów
- introdukcja utraconych gatunków
- zapewnienie ochrony i racjonalne gospodarowanie różnorodnością biologiczną
- ochrona gleb przed erozją, dewastacją, zanieczyszczeniem chemicznym poprzez utrzymywanie i przywracanie jej odpowiedniej jakości umożliwiającej zdrową produkcję roślinną
- osiąganie społecznej akceptacji dla zachowania całości spuścizny przyrodniczej i kulturowej,

W Gminie Ujazd cele te będą realizowane w zaplanowanych przedsięwzięciach w zakresie infrastruktury technicznej takich jak :

- Sieć gazowa
 - budowa kolektorów gazowych z dopłatą indywidualną
 - ukończenie gazyfikacji całej gminy / gazociąg do strefy aktywności /
- Odprowadzanie ścieków
 - skanalizowanie miejscowości Klucz i Olszowa
- Gospodarka odpadami
 - planowana budowa składowiska odpadów w miejscowości Leśnia

4. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Znaczące negatywne oddziaływanie na obszar Natura 2000 obejmują działania, które mogą:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub stan siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000,
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których wyznaczono obszar Natura 2000,
- pogorszyć integralność obszaru w tym integralność z innymi obszarami Natura 2000.

Ustalenia obu ocenianych dokumentów nie spełniają przedstawionych powyżej warunków, dzięki którym można by uznać, że znacząco negatywnie oddziałują na SOO Góra św. Anny. W szczególności w programie ochrony środowiska wskazuje się na konieczność ochrony walorów przyrodniczych obszaru Natura 2000.

Działania, które służą poprawie stanu środowiska przyrodniczego pośrednio pozytywnie wpływają na zachowanie populacji gatunków roślin i zwierząt chronionych. Zwiększenie odporności biotopów, a także zmniejszenie presji zanieczyszczeń decyduje o zwiększeniu stabilizacji systemów ekologicznych. Zapewnia to możliwość bytowania różnych gatunków flory i fauny. Przedsięwzięcia proekologiczne proponowane w obu dokumentach sprzyjają występowaniu warunków do trwałego zachowania i wzmocnienia bioróżnorodności florystycznej i faunistycznej, również w zakresie najcenniejszych gatunków roślin i zwierząt.

Dokonując analizy ryzyka związanego z niewypełnieniem zaplanowanych zadań wskazuje się na zagrożenia wynikające z niekorzystnego przebiegu realizacji w odniesieniu do :

- różnorodności biologicznej

Stosowanie herbicydów zmniejsza różnorodność roślin, co wpływa na ograniczanie pożywienia dla zwierzyny roślinożernej zmniejszając jej populację, a kompensacja chwastów odpornych na herbicydy triazynowe powoduje rozprzestrzenianie ich na tereny zielone

- ludzi

Zanieczyszczone środowisko jest coraz częściej przyczyną występowania chorób cywilizacyjnych

– wody

Wysokie stężenie azotanów i azotynów, w rzekach powoduje zarastanie turzycami zwiężając koryta rzek, co podnosi ich poziom wody i grozi zalewaniem sąsiednich okolic. Przedostanie się tych związków do wód podziemnych jest zagrożeniem stanu sanitarnego tych wód.

Zagrożeniem dla jakości wód są również dzikie składowiska odpadów, nieszczelności kanalizacji i szamb, odpływy kanalizacji deszczowej bez podczyszczania,

Szczególną troską trzeba objąć Zbiornik Wód Podziemnych nr. 333 – Zbiornik Opole-Zawadzkie;

– powietrze

Główne zagrożenia dla jakości powietrza to emisja wysoka z sąsiednich terenów, oraz emisja niska z gospodarstw domowych opalanych węglem z dużą ilością siarki i substancji lotnych. Powodują one powstawanie „ kwaśnych deszczy”, które zakwaszają gleby. Nasilają się też z roku na rok zanieczyszczenia liniowe ze względu na rosnącą w szybkim tempie ilość pojazdów, oraz słabą izolację od autostrady A4 (zbyt niskie ekrany i w niewystarczającej ilości);

– klimat

Emisje zanieczyszczeń powodują występowanie smogu przy niskim ciśnieniu, oraz wywołują anomalie pogodowe, jak wystąpienie trąby powietrznej w pobliżu autostrady A4 w 2008 roku. Po przeanalizowaniu oddziaływań bezpośrednich, pośrednich i wtórnych, skumulowanych, krótko-, średnio-, i długoterminowych, stałych i chwilowych na przedstawione powyżej elementy środowiska, zdefiniowano znaczące oddziaływanie **negatywne** objawiające się zwiększeniem udziału emisji zanieczyszczeń z transportu (przemieszczanie się pojazdów z odpadami komunalnymi na dalsze odległości o zasięgu regionalnym, często z innych gmin przez gminę Ujazd), a podczas budowy gazociągu, czy urządzeń wodno – kanalizacyjnych, mogą wystąpić chwilowe niedogodności.

Dokonując jednak oceny oddziaływania na środowisko zauważyć trzeba więcej oddziaływań **pozytywnych**:

- zwiększenie bezpieczeństwa środowiska i poprawa warunków krajobrazowych poprzez likwidację dzikich składowisk;
- zwiększenia bezpieczeństwa społeczeństwa poprzez monitoring;
- zmniejszenie uciążliwości odorowych powodowanych magazynowaniem osadów ściekowych , lub ich rozlewaniem na pola;
- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców;
- zmniejszające się zanieczyszczenie wody i gleby.

Ponieważ zamierzenia inwestycyjne w Gminie Ujazd będą zawsze wymagać przeprowadzania postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych

warunków środowiskowych, należy przyjąć, że na tym etapie wystarczające jest przedstawienie typowych oddziaływań i potencjalnych skutków.

- W zakresie wodociągów, w trakcie projektowania przeanalizować dostępne zasoby wodne, aby nie doprowadzić do nieodwracalnych szkód w środowisku hydrogeologicznym.
- W zakresie poprawy stanu powietrza należy dążyć do ograniczania emisji zanieczyszczeń z kotłowni lokalnych poprzez gazyfikację, czy też wykorzystywanie energii odnawialnej.
- W zakresie edukacji ekologicznej dążyć do kształtowania postaw proekologicznych zapobiegających degradacji środowiska.

Zaniechanie realizacji zaplanowanych zadań w Gminie Ujazd i brak działania może prowadzić do pogarszania stanu środowiska i jakości życia ludzi, a w szczególności na degradację najcenniejszego przyrodniczo i krajobrazowo Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Góra Św. Anny”.

Kompleksowe rozwiązania w zakresie gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków i gospodarki odpadami, zapewni warunki utrzymania równowagi przyrodniczej, racjonalną gospodarkę zasobami środowiska oraz będzie stopniowo wpływać na utrzymanie różnorodności gatunkowej i zachowanie walorów krajobrazowych.

5. Ocena stopnia zgodności projektu z zapisami ustawy o ochronie przyrody w części dotyczącej zasad gospodarowania zasobami przyrody

Oceniane dokumenty są zgodne z zapisami przepisów szczególnych dotyczących zasad zagospodarowania zasobami przyrody, w szczególności zapisami art. 117-125 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2009, nr 151, poz 1120 z późn. zm.). W obu ocenianych dokumentach wprowadzono zapisy nakazujące stosowanie się do ww. regulacji (POŚ – rozdział 7, PGO – rozdział 5).

6. Ocena stopnia zgodności z celami ochrony obszaru Natura 2000

Celami ochrony projektowanego obszaru Natura 2000 SOO Góra św. Anny są ochrona siedlisk przyrodniczych chronionych i gatunków roślin i zwierząt, dla których wyznaczono obszar Natura 2000, zachowanie spójności przestrzennej obszaru, a także zachowanie łączności przestrzennej z innymi obszarami Natura 2000. Ustalenia aktualizacji obu programów zmierzają do poprawy stanu środowiska przyrodniczego na terenie gminy,

w tym ochrony walorów i zasobów przyrodniczych. W tym względzie są sprzyjające zachowaniu siedlisk przyrodniczych i dyrektywowych gatunków flory i fauny.

W aktualizacji Programu Ochrony Środowiska wskazuje się na konieczność ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków dyrektywowych flory i fauny. Wyróżnia się tę ochronę jak strategiczny cel programu.

ROZDZIAŁ CZWARTY

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W opracowanej aktualizacji PGO i POŚ są wyznaczone cele i zaproponowane rozwiązania, które mają zapobiegać negatywnym oddziaływaniom na środowisko. Aby zapobiegać, lub ograniczać negatywne oddziaływanie, które mogło by jednak powstać w wyniku realizacji zapisów w tych dokumentach, należy przewidzieć środki zaradcze jak :

- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych z zakresu gospodarki odpadami z planami gospodarki odpadami;
- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych stanowiących realizację Gminnego Planu Gospodarki Odpadami i Gminnego Planu Ochrony Środowiska;
- tworzenie takich regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminie, które pozwolą później na prowadzenie działalności zgodnej z zapisami PGO i POŚ;
- zapewnienie miarodajnego i rzetelnego źródła informacji o stanie i ochronie środowiska, oraz o stanie gospodarki odpadami;
- określenie wymogów w zakresie typów pojazdów, tras przewozu odpadów i innych rozwiązań technicznych związanych ze zbieraniem odpadów w ramach regionu.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach tego planu, które mogą negatywnie wpływać na środowisko to przede wszystkim inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej jak kanalizacja , gazyfikacja , przebudowa dróg, oraz gospodarka odpadami.

Ewentualne negatywne oddziaływania tych inwestycji na środowisko można ograniczyć poprzez prawidłowo sporządzony projekt uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jak również w trakcie eksploatacji.

Do działań ograniczających oddziaływanie można zaliczyć stosowanie pro środowiskowych technologii, materiałów, rozwiązań konstrukcyjnych, unikając tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody.

Z uwagi na nieodwracalny charakter przekształceń środowiska ,należy dokładnie rozważać lokalizację planowanych inwestycji w Gminie Ujazd i zastosować tam rozwiązania techniczne przyjazne środowisku , a w okolicy autostrady zaplanować, oddzielenie budowanych obiektów pasami zieleni, łącznie z zadrzewieniem, co częściowo zatrzyma zanieczyszczenia i hałas.

Aktualizacja PGO i POŚ nie przewiduje skutków środowiskowych wymagających przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej i nie przewiduje się podejmowania działań kompensacyjnych.

2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru, oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w ty także wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki, lub luk we współczesnej wiedzy.

Wskazując na ewentualne zagrożenia wynikające z realizacji celów tego projektu, można zalecić warianty alternatywne np. lokalizacyjne, konstrukcyjne, czy technologiczne, które będą w najmniejszym stopniu negatywnie oddziaływać na środowisko.

W opracowywanej Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ujazd warianty alternatywne nie występują. Rozwiązania przyjęte w gminie są adekwatne do potrzeb i uzasadnione ekonomicznie.

Dostęp do kanalizacji jest powszechnie uważany za jeden z elementów dobrej jakości życia. Budowa kanalizacji we wsi Olszowa i Klucze wydaje się najbardziej uzasadnionym technicznie, ekonomicznie i środowiskowo przedsięwzięciem.

Pewnym rozwiązaniem alternatywnym, które było analizowane w odniesieniu do budowy kanalizacji jest budowa oczyszczalni przydomowych, lub obejmujących kilka sąsiednich gospodarstw domowych. Po przeanalizowaniu wszystkich czynników wydaje się , że rozwiązaniem najkorzystniejszym jest budowanie takich oczyszczalni w miejscach, w których ze względu na sytuację ekonomiczną nie jest możliwe prowadzenie kanalizacji zbiorczej.

3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Prognoza Oceny Oddziaływania na Środowisko nie zawiera informacji o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko, ponieważ takie oddziaływanie nie występuje.

4. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Prognoza Oceny Oddziaływania na Środowisko określa stan obecny oraz podstawowe cele, zadania i przedsięwzięcia gminy w zakresie oddziaływania na środowisko. Stanowi program opisujący obecny stan oraz planowany w przyszłości sposób postępowania zmierzający do uzyskania równowagi ekologicznej na terenie gminy przez ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

W pierwszej części prognozy przedstawiono informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami. Następnie informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy oraz propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Szczególne uwagę nadano ocenie stanu środowiska w Gminie Ujazd. Analizowano warunki klimatyczne, budowę geologiczną, surowce mineralne, gleby i powierzchnię ziemi, wody i gospodarkę wodno-ściekową, powietrze atmosferyczne, gospodarkę odpadami, promieniowanie niejonizujące oraz środowisko biotyczne i formy ochrony przyrody.

Ocenie poddano ryzyko wystąpienia poważnych awarii, a następnie zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

W dalszej części analizie podlegał stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem i istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Dalsza część prognozy obejmowała zagadnienia celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, w tym:

- Cele w zakresie gospodarki odpadami
- Cele w zakresie jakości powietrza

- Cele w zakresie stosunków wodnych i ochrony wód
- Cele w zakresie ograniczenia hałasu
- Cele do osiągnięcia dla gminy Ujazd w przypadku nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska
- Cele w zakresie ochrony różnorodności biologicznej

Oceniono przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w Gminie Ujazd, w tym ocenę stopnia zgodności projektu z zapisami ustawy o ochronie przyrody w części dotyczącej zasad gospodarowania zasobami przyrody i ocenę stopnia zgodności z celami ochrony obszaru Natura 2000

Przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru, oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatku techniki, lub luk we współczesnej wiedzy.

Przedstawiono także informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Stan obecny w zakresie środowiska na terenie gminy Ujazd należy uznać za zadowalający.

Głównym celem Prognozy Oceny Oddziaływania na Środowisko w Gminie Ujazd jest przeanalizowanie aktualnego stanu środowiska i wytyczenie kierunków działań w celu jego poprawy.

Dokument ten ma również na celu uwrażliwić społeczność gminy na stan środowiska, oraz rozbudzić świadomość ekologiczną i dbałość o ochronę wód, gleby, ziemi i powietrza przed zanieczyszczeniami z ich gospodarstw.

Do najważniejszych problemów z zakresu ochrony środowiska na terenie Gminy Ujazd należy dbałość o jakość wód powierzchniowych i ochrona zbiorników podziemnych przez kanalizację, oraz ograniczanie emisji zanieczyszczeń, zagospodarowanie odpadów i zabezpieczenie przed narastającym hałasem liniowym.

Realizacja wskazanych celów i kierunków działań będzie wpływać na poprawę warunków życia mieszkańców poprawiając jego komfort.

Aktualizacja Gminnego Programu Ochrony Środowiska oraz Planu Gospodarki Odpadami została opracowana w oparciu o współczesne dane literaturowe i publikacje naukowe, a zaproponowane rozwiązania są przyszłościowe. Jest to dokument, który ma służyć poprawie sytuacji w zakresie ochrony środowiska, a niezrealizowanie zapisów w nim zawartych przyniesie negatywne skutki środowiskowe.

Aktualizacją POŚ i PGO dla Gminy Ujazd poddano procedurze oceny oddziaływania na środowisko, której elementem było wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko.

Z prognozy wypływają następujące wnioski wskazujące na pozytywne skutki z przyjęcia proponowanych rozwiązań:

- 1) Cele zawarte w Aktualizacji PGO i POŚ są zgodne z celami ustalonymi w innych dokumentach strategicznych.
- 2) Planowana gospodarka odpadami jest najbardziej racjonalna gospodarczo i środowiskowo, oraz pomoże spełnić określone w dokumencie cele.
- 3) Dokument został sporządzony w oparciu o współczesne dane naukowe i literaturowe.
- 4) Realizacja celów zawartych w POŚ i PGO będzie wymagać wysiłku i determinacji.
- 5) Gminny Program Ochrony Środowiska i Plan Gospodarki Odpadami ma służyć poprawie sytuacji w zakresie ochrony środowiska przed zanieczyszczeniami związanymi z gospodarką odpadami, oraz zanieczyszczeniami z innych dziedzin gospodarowania.
- 6) Brak realizacji zapisów zawartych w aktualizacji POŚ i PGO przyniesie negatywne skutki środowiskowe i gospodarcze.
- 7) System monitoringu oparty o harmonogram działań proekologicznych i sposobu ich realizacji pozwoli na systematyczne i skuteczne osiągnięcie celów.
- 8) Ocenę oddziaływania na środowisko projektu POŚ i PGO dla Ujazdu prowadzono razem z opracowywaniem dokumentu podstawowego co pozwalało na uwzględnianie wniosków i uwag na etapie formułowania celów i projektowania rozwiązań.

5. Załącznik mapowy i bibliografia

Załącznik mapowy :

Mapa w tekście - obszary podlegające ochronie na terenie Gminy Ujazd.

Mapa prognozy

Bibliografia

Aktualizacja planu gospodarki odpadami dla województwa opolskiego. Opole, marzec 2008.

Bandarzewski Z., P. Chmielnicki, B. Dziadkiewicz – Komentarz do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis sp.z o.o. Warszawa 2007.

Dokumentacja planu ochrony PK Góra św. Anny. ZOPK 2009.

Dziadkiewicz B.– Utrzymanie czystości i porządku oraz gospodarka odpadami w gminie. Wzory regulaminów, uchwał, zarządzeń i decyzji z komentarzem. MUNICIPIUM SA. Warszawa 2006

Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza gminy Ujazd. Uniwersytet Opolski 1993.

Kleczkowski A.S. i inni – Ochrona środowiska wód podziemnych regionu kredy opolskiej. IHiGI AGH Kraków.1988.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ujazd, UMiG, 2009.

SDF Natura 2000 SOO Góra św. Anny. Strona internetowa Natura 2000 w Polsce.

Stan środowiska w województwie opolskim 1995-2009. WIOŚ Opole.